

☒	Pro gradu -tutkielma
☐	Lisensiaatintutkielma
☐	Väitöskirja

Oppiaine	Kansantaloustiede	Päivämäärä	4.8.2006
Tekijä(t)	Juha Katajisto	Matrikkelinumero	
		Sivumäärä	64
Otsikko	Epäsymmetrisen informaation ongelmien torjuntakeinot vakuutus sopimuksissa ja korvaustilanteissa		
Ohjaaja(t)	Professori Paavo Okko ja KTL Teemu Haukioja		

Tiivistelmä

Epäsymmetrisen informaation ongelmat ja ongelmien torjuntakeinot ovat jatkuvasti ajankohtainen aihe vakuutustoiminnassa. Uutta vakuutustuotetta kehittäessä ja vanhoja vakuutustuotteita muokattaessa joudutaan aina analysoimaan ovatko torjuntakeinot riittävät estämään haitallista valikoitumista (adverse selection), moraalikatoa (moral hazard) ja vakuutuspetoksia (insurance hazard).

Tutkielmassa analysoidaan epäsymmetrisen informaation ongelmien torjuntakeinoja vakuutus sopimuksissa ja korvaustilanteissa. Lisäksi analysoidaan torjuntakeinojen tehokkuutta. Tutkielmassa tarkastellaan erityisesti yksityistalouksien henkilö- ja vahinkovakuutuksia. Lakisääteiset vakuutukset jäävät tutkielman ulkopuolelle lukuun ottamatta liikennevakuutusta.

Empiriaa on sisällytetty tutkielman jokaiseen varsinaiseen tutkimuskappaleeseen. Tutkielmassa hyödynnetään tuoreimpia tutkimustuloksia erityisesti Suomen vakuutustoiminnasta. Myös suurimpien suomalaisten vakuutusyhtiöiden (IF, Pohjola ja Tapiola) tarjoamien vakuutusten eroavaisuuksia analysoidaan epäsymmetrisen informaation näkökulmasta. Vakuutuspetosten nykytilannetta Suomessa kartoitettiin asiantuntijahaastattelulla (Suomen Vakuutusyhtiöiden Keskusliitto).

Koska epäsymmetrisen informaation aiheuttamien ongelmien torjuntakeinot ovat puutteellisia, esiintyy opportunistista käyttäytymistä aina jonkin verran. Näissä tilanteissa vakuutusyhtiöt saattavat kokea helpoimmaksi keinoksi vakuutusmaksujen korottamisen korvausmenon kasvaessa. Tämä on pitkällä tähtäimellä kestävä tilanne ja saattaa johtaa lopulta jopa vahinkoriskin täydelliseen vakuuttamattomuuteen. Lisäksi vakuutustoiminnan hinnanmuutokset voivat heijastua yrityksen tuottojen lisäksi tuotteen tarjoamisesta aiheutuviin kustannuksiin. On jopa esitetty, että vakuutusyhtiölle jätetty keskimääräinen korvaushakemus voi olla veloitetun hinnan kasvava funktio.

Vakuutusyhtiöiden onkin tärkeää analysoida perusteellisesti jokainen markkinoille tarjottava vakuutustuote epäsymmetrisen informaation näkökulmasta. Tutkielmassa esitellään kaikki tehokkaiksi havaitut epäsymmetrisen informaation ongelmien torjuntakeinot, mutta on huomattava, ettei yksittäistä, kaikki informaatio-ongelmat huomioonottavaa torjuntakeinoja ole. Torjuntakeinoista muodostettujen kokonaisuuksien yhteisvaikutuksen tehokkuus riippuu valittujen yksittäisten keinojen ominaisuuksista.

Asiasanat	Vakuutustoiminta, haitallinen valikoituminen, moraalikato, vakuutuspetos.
Muita tietoja	